

La memòria, la vida, l'amor

Joan Garí

Rebecca West (pseudònim literari de Cicily Isabel Fairfield) és una de les grans periodistes angleses del segle XX. A 26 anys, però, tot just al final de la primera guerra mundial (1918), va publicar la novel·la que avui reportem i que podem qualificar sense pal·liatiu de petita obra mestra. L'argument de l'obra és simple: Chris Baldry, soldat britànic mobilitzat al front francès, pateix una commoció cerebral que fa que la seua memòria es quede aturada quinze anys enrere. Llavors encara vivia el seu pare i no havia conegut la Kitty, la seua esposa actual. Era l'època en què s'havia enamorat perdudament d'una xica de classe baixa a qui no havia tornat a veure des de llavors. Quan Chris retorna a casa, Jenny (la seua cosina i narradora de l'obra) i Kitty no se'n saben avenir. Amb els records suspesos tres llustres enllà, el soldat l'únic que desitja és retrobar-se amb Margaret, el seu amor de joventut. Les dones de la casa s'esvaloten i s'entristeixen, però no volen contrariar l'amnèsic. De fet, és Margaret mateixa la que els ha comunicat la situació de Chris, ja que és a ella a qui va escriure des de l'hospital.

L'animadversió de Kitty i Jenny envers Margaret és insuperable. Aquesta darrera, en el seu paper de narradora, no s'està de descriure-la amb un profund menyspreu (no desproveït, això sí, d'una paradoxal nota de simpatia a contracor): "(...) els ulls grisos, tot i que distants, com si a la seva vida tot allò que pagava la pena d'ésser mirat hagués estat sempre molt lluny, eren plens de tendresa; i encara que era esvelta hi havia alguna cosa en ella que feia pensar en la fortalesa agradable i robusta del bou o del gos fidel en qui confiem". L'insuperable, però, era la barrera de classe: "No era ben bé una persona, sinó més aviat una implicació de pobresa espantosa, com la porta oberta en una casa miserable a

El retorn del soldat

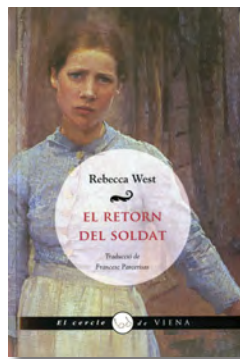
REBECCA WEST

Traducció de Francesc Parcerisas

Viena Edicions

Barcelona, 2012

144 pàgines / 16,90 euros

través de la qual ens arriben les olors de col bullida i els xiscles dels infants".

El problema, potser, és que Chris s'havia vist envoltat sempre d'un tipus concret de dona: "Érem exquisides d'acord amb el nostre equipament; les apetències i la passió, fins i tot la més noble, mai no ens encenien (...) aques-

tes dones eren les úniques que en Chris havia conegut. Era lògic que un home amb aquesta disposició mental s'estremís davant la Margaret".

Un doctor informa l'esposa i la cosina que "només oblidem allò que volem oblidar". L'amnèsia de Chris, així, sembla una estratègia per a recuperar un temps irreversiblement perdut. Davant això, tota ciència és poca, però elles intentaran "curar-lo". La novel·la, en realitat, i més enllà de la peripècia argumental, és un prodigi narratiu amb un alè poètic més que remarcable, perfectament respectat i versionat pel traductor, Francesc Parcerisas. La capacitat de l'autora per a fer cosir imatges i sargir desplaçaments metafòrics és de molt bona llei: "Durant tota la seua vida, la Margaret, que en algun moment havia participat de la dignitat inalienable d'un amor correspost, havia viscut amb homes que, quan eren a casa, duïen sabatilles".

En aquesta ferotge pugna entre dones s'escola el sentit autèntic de la vida, allò que fa que pague la pena de viure-la a fons. L'amnèsia de Chris sembla l'última oportunitat d'un home sotmès a l'absurd horror de la guerra de recuperar allò que hi hagué de més pur i autèntic en la seua vida. Perquè, si recordem només allò que volem, també hauríem de viure només allò que volem viure.

www.oficidector.blogspot.com

Rebecca West

EL TEMPS